

Per Petterson

M'hi nego

Traduït per Carolina Moreno

CLUB EDITOR

VOLUM CXV

Per Petterson

M'hi nego

Traduït del noruec
per Carolina Moreno Tena

CLUB EDITOR
BARCELONA

Per a l'Øivind

*Oh sister am I not a brother to you
and one deserving of affection*

BOB DYLAN

I

Fosc. Eren quarts de cinc de la matinada. Jo conduïa cap a la Herregårdsveien venint de Hauketo. Just abans d'arribar a l'estació de Ljan, vaig trencar a l'esquerra per agafar el pont que passa per sobre les vies del tren; el semàfor estava en vermell però no venia ningú, o sigui que vaig tirar. Quan era a l'altra banda, una mica més avall, passada la botiga, El Carrusel es deia, de sobte va aparèixer un home com expulsat de la foscor i es va precipitar a la llum dels fars. Quan el vaig veure estava a punt de caure. Vaig pitjar el pedal del fre a fons, les rodes es van bloquejar i el cotxe va patinar uns metres de costat, amb un xiscle repulsiu, fins que es va aturar a frec de l'home. El motor es va calar de cop. Estava segur que l'havia tocat amb el para-xocs.

Però l'home no va caure, ves. Es va recolzar al capó, va recular tres passes i es va quedar al mig de la carretera, vacil·lant. La llum dels fars li entrava als ulls a raig. L'home tenia la mirada fixa al parabrisa però no podia veure'm, no podia veure res.

Tenia els cabells llargs, la barba llarga i premia una bossa grisa sota el braç. Per un instant em va semblar que era el pare, però era impossible, jo no havia vist mai el meu pare.

L'home va desaparèixer en la foscor, per l'altre costat de la carretera, d'on surt el camí que baixa en picat a la vall de Ljan. Jo m'havia quedat clavat al seient, amb els braços rígids, estrenyent el volant, el cotxe travessat a la Herregårdveien amb el morro envaint el carril contrari. Encara era fosc, sí, més fosc encara. S'apropaven dos fars. Vaig girar la clau del contacte, però el motor no es volia engegar; ho vaig tornar a provar, i aleshores sí, va arrencar. Em notava la respiració accelerada al capdamunt de la gola, com respiren els gossos. Vaig recular per tornar al meu carril abans que arribés l'altre cotxe, vaig tirar avall a poc a poc cap a la Mosseveien i a baix de tot vaig girar a la dreta en direcció a Oslo.

En aquell temps, el del primer mandat de Jens Stoltenberg i el seu govern de coalició “roig i verd”, jo vivia al nord-est d’Oslo, a Romerike, però cada vegada més evitava l’E6, el camí dret per anar a Oslo, i preferia fer marrada per l’est voltant la capital, des de Lillestrøm via Enebakk i fins a Hauketo, perquè m’evocava bons records.

El trajecte era molt més llarg i trigava més, però no em feia res, havia estat de baixa per malaltia un any i què passaria a partir d’ara era una incògnita. Havia rebut una carta per correu postal de l’oficina de la Seguretat Social amb una citació, però no tenia cap intenció de tornar a treballar de seguida. Si no m’oblidava de prendre les pastilles, els dies s’anaven succeint sense sobresalts.

Vaig conduir a menys de seixanta per hora per la Mosseveien fins al pont penjant que uneix l’illa d’Ulvøya amb terra ferma. Encara hi havia poc trànsit. El pont es gronxava lleument sota el cotxe en passar-hi, una sensació agradable, com la d’estar a bord d’un vaixell. M’agradava, aquesta sensació.

Vaig aparcar en bateria a l’altra banda de la carretera, després del revolt, a mà dreta; em vaig reclinar al seient i vaig esperar amb els ulls tancats, respirant amb la panxa. Tot seguit obro la porta, trec les cames d’una virada, vaig al darrere del cotxe i trec la vella bossa negra amb els estris de pescar. Un equip no gaire sofisticat: una llinya, vint hams i un plom a l’extrem.

Alguns dels pescadors habituals ja ocupaven el seu lloc al llarg de la barana, feia deu anys o més que hi anaven. Jo era potser l’únic nou en aquests deu anys, però ningú no m’havia preguntat mai per què hi havia aparegut així, de cop i volta. Ara feia tres mesos que hi anava dos cops per setmana.

L’home que tenia més a prop es va girar quan jo pujava amb la bossa. Em va saludar tocant-se la gorra amb tres dits, com un escolta. Duia dos jerseis, el de sobre era blau i el de sota devia ser blanc, crec, o quasi blanc, tots dos esfilagarsats. L’anomenaven Jon el Contàiner. Duia mitenes, o

potser eren guants als quals havia tallat els dits. M'havia fixat que els repartidors de diaris ho feien. Els d'aquest pescador eren d'un vermell desconcertant, tirant a rosa.

—¿Has pescat res? —vaig dir-li.

No em va contestar, però va somriure assenyalant el diari que havia desplegat a terra, als seus peus. Hi havia un bacallà mitjà i dos verats, un d'ells encara saltava. Em va picar l'ullet amb l'esquerre, va enlairar la mà dreta i va obrir els cinc dits tres cops.

—En un quart d'hora! —vaig dir, i vaig xiular fluixet.

A tocar de la barana hi havia una bossa de plàstic abandonada, de l'ICA o del Coop o de qualsevol d'aquests súpers, no era d'ell, això segur, i dues tasses de cafè per emportar enganxades, igual d'abandonades que la bossa, un tovalló d'un color clar enganxifós i tacat de quètxup i mostassa i, per si fos poc i bastant més apartat, un cordill enredat de mala manera. En Jon el Contàiner va tossir fort un parell de vegades i, amagat de manera inquietant darrere les mitenes amb què es tapava la boca, es va girar i em va dir en la foscor:

—Maleïts estrangers que pesquen de dia.

Vaig passar de llarg i em vaig col·locar entre dos tirants, bastant a prop de terra ferma, el que tenia el número nou, vaig treure l'ham que fixava la llinya al rodet, alliberant-ne mig metre, i em vaig estintolar a la barana. Amb un gir de canell maldestre vaig deixar que la llinya amb el plom a l'extrem s'anés descargolant a poc a poc i s'enfonsés a l'aigua. Al capdamunt de cada ham hi tenia lligat un trosset de cel·lo vermell viu. Quan el meu oncle anava a pescar una més mica al sud, al Brunnefjord, just al davant de la casa de Roald Amundsen, amb un bot de remes que llogava per quatre xavos, sempre feia servir d'esquer un musclo. Li agradava pescar en aigües salades —això era als primers anys seixanta— i viatjava molt lluny amb el seu Volvo PV gris per poder endinsar-se amb les botes d'aigua a l'embarcador de Bekkensten, on la superfície de l'aigua no li arribava ni de bon tros a la vora de les botes, i tot encorbat i amb les mànigues

arremangades en un esforç inútil per mantenir-les seques collia musclos i els anava posant en una galleda escapçada que deixava flotar a l'aigua al seu davant. Però tot això era massa complicat per a mi, jo no anava tan lluny per aconseguir esquers, al cap i a la fi els peixos no picaven ni més ni menys que quan l'oncle anava a pescar als anys seixanta. No calen esquers, em deien els altres pescadors del pont, piquen amb qualsevol cosa que brilli.

Vaig fixar l'eix d'una roda de bicicleta a la barana subjectant-lo ben fort amb els suports del parafang a la canya, és el que es coneix amb el nom de cabrestant, una peça que es troba sovint fixada a la borda dels vaixells de pesca i que es pot comprar a les botigues si un vol gastar-s'hi els diners, però en el meu cas era una patent de fabricació casolana. Vaig passar la llinya per la guia perquè d'aquesta manera podia fer anar el cabrestant endavant i endarrere sense que el refrec amb la barana l'aprimés massa i es trenqués a la primera estrebada, cosa que ja m'havia passat i havia divertit a tothom.

A poc a poc anava clarejant. Feia més de dues hores que hi era i encara no havia picat res. Estava un pèl emprenyat, però si soc sincer ja no m'entusiasmava tant pescar, no tant com abans. Els peixos que treia, sempre els regalava.

Normalment marxava cap a casa abans que els primers cotxes apareguessin al peu del pont, però aquell dia em feia el ronsa. Encara no havia començat a plegar veles que ja arribaven els primers cotxes, els guapos i cars. Em vaig girar d'esquena a la carretera, enfundat en el meu vell tabard blau marí cordat fins dalt. El conservava de quan era jove i vivia a Mørk, però només li quedava un dels botons de llautó originals. També duia una gorra de llana encasquetada fins a les orelles, blava com el tabard. Vist d'esquena segurament devia fer la mateixa fatxa que els altres.

Vaig lligar la llinya a la barana i em vaig ajupir per agafar un cigarret del paquet que duia a la bossa. Havia de deixar de fumar d'una vegada. Aquell matí havia començat a tossir, un mal senyal. En aquell moment un cotxe es va aturar al meu costat, la finestra del conductor a l'altura dels meus ulls.

Vaig redreçar-me a poc a poc. Tenia el cigarret a la boca i el vaig encendre amb un llumí fent cassoleta amb les mans, sempre faig servir llumins perquè detesto els encenedors de plàstic.

Era un Mercedes gris, flamant, la pintura brillava com de vegades pot arribar a brillar la pell, en determinades situacions. Aleshores es va abaixar el vidre silenciosament.

—¿Ets en Jim, no?

El vaig reconèixer a l'instant. Era en Tommy. Amb els cabells esclarissats i quasi grisos, però la cicatriu horitzontal a sobre de l'ull esquerre tan visible com sempre, blanca, argentada. Duia un abric malva cordat fins dalt que no semblava comprat als encants. No havia canviat gens, però al mateix temps recordava John Voight a *Enemy of the State*. Guants de pell. La mirada blava. Un pèl desenfocada.

—Sí, soc jo.

—Hòstia puta. ¿Quant temps fa que no ens vèiem? ¿Vint-i-cinc anys? ¿Trenta?

—Més o menys —li vaig dir—. Una mica més.

Va somriure.

—Vam tirar cada un pel seu compte. —Ho va dir sense cap intenció.

—És veritat —vaig respondre. Ell somreia, estava content de veure'm, o així m'ho va semblar.

—I resulta que mentre tu estàs pescant al pont amb aquesta gorra, va i passo amb aquest cotxàs, que no costa pas pocs diners, t'ho asseguro, però què cony, me'l puc permetre. N'hauria pogut comprar dos, i més si volgués, trinco-trinco. ¿No et resulta estrany? —Va somriure.

—¿El què?

—Que les coses puguin capgirar-se d'aquesta manera.

Capgirar-se, vaig pensar. ¿Era això el que havia passat? Ell no pretenia enfonsar-me, no ho hauria fet mai, si és que en Tommy encara era com quan érem joves. Tot plegat li havia resultat estrany i prou.

—I tant, tens tota la raó. És bastant estrany.

—¿Has pescat res?

—Ni una sabata. No és el meu dia.

—Però no necessites el peix per menjar, ¿no? Vull dir... Ja m'entens...

—No, no, què va.

—Perquè si fos el cas podria ajudar-te. —Jo no vaig dir res i ell va afegir:

— Mira que soc imbècil, em sap greu —i es va posar vermell. Feia cara de beure una mica massa, potser.

—Està bé, no passa res —vaig dir.

No era veritat que no passés res, però és que ell era tan important en aquell temps. Érem carn i ungla.

Anaven arribant cotxes al pont i com que hi havia un sol carril es va formar una cua al seu darrere, i algun conductor es va enganxar al clàxon.

—De totes maneres m'alegro d'haver-te vist. Potser un altre dia, Jim — va dir, i vaig tenir una sensació desagradable quan va dir el meu nom, com si m'haguessin enfocat amb una llanterna a la cara, no sabia què volia dir amb “un altre dia” o què passaria en aquest cas. I va apujar el vidre fumats de la finestra i va aixecar la mà, el cotxe es va posar en marxa i va agafar velocitat fins a arribar al capdavant del pont, on va posar l'intermitent esquerre, cap al centre. Ja era gairebé de dia. El cel era net i clar.

Vaig recollir la llinya amb tan poca traça com l'havia lligat i vaig clavar l'últim ham al rodets perquè no s'escapés. Vaig fer unes passes al llarg de la barana amb els ploms oscil·lant, vaig llençar la burilla del cigarret, no me l'havia fumats de gust, per sobre el cable d'acer, un arc incandescent fins a l'aigua, vaig guardar la canya a la bossa i la bossa al maletes, el vaig tancar de cop i vaig fer la volta fins a la porta de l'acompanyant, a frec de les mates. Llavors em vaig deixar caure de genolls a terra, em vaig abraçar la panxa i vaig provar de respirar a poc a poc, sense aconseguir-ho. Em vaig posar a plorar. Tenia la boca oberta perquè no se sentissin tant els sanglots, l'aire sortia i entrava amb més facilitat i ja no panteixava tant. Tot plegat era bastant anormal.

L'atac durava, no em passaria fins que no m'hagués esgotat. De manera que vaig deixar que fes tot el seu procés. És curiós tot el que podem arribar a aprendre. Al final em vaig aixecar recolzant-me a la porta, em vaig eixugar

bé la cara amb la mà lliure i vaig fer la volta al cotxe cap a l'altre cantó. Els pescadors estaven immersos cadascun en el seu món. N'hi havia tres que ja estaven recollint i a punt d'anar-se'n. Vaig seure a dins. Jo era l'únic que tenia cotxe. No sabia on vivien els altres, però no podia ser gaire lluny. Una vegada vaig preguntar si algú volia que el portés a casa i tothom va contestar que no.

Passat el pont vaig triar el camí més curt per tornar a casa, travessant el centre d'Oslo, malgrat els embussos a la Mosseveien. Hauria de pagar el peatge, vint corones, però si hagués agafat per Lørenskog i Furuset també hauria hagut de pagar peatge, o sigui que no hi guanyava res.

Vaig sortir de la ciutat per on havia entrat. En el meu carril, en direcció est, hi havia poc trànsit i no gaire competició per l'espai. A l'altre, en canvi, avançaven cap al centre ataquinats en una cadena amb un moviment amb prou feines visible, mentre jo travessava els túnels de Vålerenga i Etterstad, sortia a la llum del matí per l'E6 i a Karihaugen girava a mà dreta cap a Lillestrøm. Tot el terme de Lørenskog s'estava reconstruint de cap i de nou, ho havien demolit i arranat tot per tornar-ho a aixecar, amb centres comercials i pàrquings inclosos, havien aparegut cràters insondables i grues arreu, passada la cruïlla de Solheim els turons estaven tallats com llesques de pa. La tardor havia arribat de sobte, ben entrat el setembre, els pocs arbres que flanquejaven l'autovia en grups esclarissats refulgien de groc i vermell i un vent fred i humit entrava remorejant per la finestra oberta mentre em dirigia cap al túnel de Ræling.

Vaig pujar els dos trams d'escala costeruts que hi ha entre el pàrquing i la planta baixa i em vaig tancar al pis de dues habitacions on vivia sol. Estava cansat. Vaig estirar el coll i vaig girar el cap unes quantes vegades, em vaig descalçar i vaig posar les sabates amb els talons arrambats al sòcol, sota les jaquetes penjades dels ganxos a la paret, vaig penjar-hi el tabard i vaig guardar els estris de pesca en una capsa metàl·lica amb un gall molt bonic

dibuixat a la tapa, era una capsa grossa que abans contenia un assortit de galetes de la fàbrica Sætre, la vaig entaforar a l'armari del rebedor, vaig anar al bany i em vaig omplir les mans d'aigua per mullar-me la cara. Em vaig examinar al mirall. Tenia unes ombres fosques sota els ulls, i els ulls enrogits a tocar del nas. Segur que havia conduït amb alcohol a la sang. No se m'havia acudit fins ara.

Em vaig eixugar bé la cara amb la tovallola, vaig travessar la sala descalç per no fer soroll i vaig fer un cop d'ull al dormitori. Ella encara dormia. Els cabells foscos escampats al coixí. Llavis desconeguts. Vaig esperar, quiet, a la porta. Un minut, dos minuts, fins que vaig girar cua cap al sofà i em vaig asseure arran de la tauleta per encendre un cigarret. Només vaig aconseguir fumar-ne la meitat. Havia de deixar-ho ja. Ho provaria aquesta setmana.

Vaig apagar el cigarret al cendrer i vaig anar a l'entrada a buscar una manta a l'armari per estirar-me al sofà. Em coïen els ulls. Les parpelles se m'obrien i tancaven a contracor, la pell de la cara em picava als pòmuls, tibant i eixuta, com una màscara. Estava segur que no volia dormir, però tot i així ho vaig fer i en el moment de despertar-me ella se n'havia anat. Vaig provar de recordar com es deia, però el seu nom s'havia evaporat.

Tommy, Tommy! Afanya't, Tommy!

La Tya, la meva mare, era qui cridava, sentia tan bé la seva veu, ho recordo perfectament, però el que no puc recordar avui és què feia que aquella fos la seva veu, què la distingia de les altres. Ara ja fa molt de temps que va emmudir.

Jo, en Tommy Berggren, soc qui recorda el fred que feia, que estàvem sota zero i que aquell dia, el dia del crit, tenia deu anys. Tommy! Tommy! Afanya't, Tommy!, cridava, i jo vaig baixar pel caminet empedrat fins a la bústia i al carrer, des d'on vaig veure els llençols estesos, encarcerats com pantalles davant de cada casa, tant, que quan les dones els recollien estaven igual de rígids, com banderes desplegadas, banderes blanques que deien: Em rendeixo.

Quan vaig sentir la mare que em cridava vaig córrer com si m'hi anés la vida: Tommy, Tommy!, feia, però jo no podia veure-la, no podia sentir d'on venia la veu. Corria fent cercles pel carrer, una volta i una altra, mirant amunt i avall, però no hi havia ningú a fora, i em vaig precipitar pel camí entre casa nostra i la dels veïns fins a arribar al prat que hi havia passat el Sot, on en Jim i jo solíem anar a jugar perquè allà no ens veien des de les finestres de casa. Ella era allà, al costat de les roques, enfundada en el seu abric gris, ben calenta dins de l'abric gruixut, entre el Bosc dels Bedolls, com en dèiem nosaltres, amb el pi retorçat que s'espigava més amunt que la resta d'arbres, partit des del cim fins a mig tronc, des d'on tornava a créixer com si fossin dos arbres diferents, sense que l'un sabés res de l'altre. Es veu que la nit que vaig néixer va caure un llamp i el va partir, havia explicat algú, potser el pare, però jo no me l'havia cregut, un llamp, el dia del meu naixement, i una merda, no hi havia llamps i trons en aquella època de l'any; més tard vindria en Jim, després de dinar vindria, a menjar galetes.

Darrere del Bosc dels Bedolls els camps s'estenien fins al turó. Jo corria tant com podia. L'escola era a l'altra banda del turó, a Mørk, i hi anàvem amb l'autobús escolar tots els matins del món, tots els sants dies excepte diumenge. A prop del Bosc dels Bedolls hi havia hagut un mas que en deien Bjørkerud, ara no en quedava res: el paller i el galliner i el tractor i tot el que va amb una granja, fora, el llaurador rere l'estable i els arnesos penjats a la paret de la quadra, fora, la corretja del gos i el graner, fora, del que hi havia hagut durant els anys que jo vivia allà no en quedava res de res. També hi havia un estany que pertanyia a la granja, amb ànecs i tot, el pare ho havia explicat, fins i tot tenien una caseta enmig de l'aigua, construïda sobre pilastres de fusta, una caseta per als ànecs, vaja, això quan la granja era una granja. I a més a més els habitants de la granja feien servir l'aigua verda de l'estany per beure, o això deia el pare, feia molt fàstic sentir els ànecs nedant a l'estany i fent-s'ho tot a l'aigua verda i pensar que es bevien aquella aigua!

En tot això pensava mentre corria com un esperitat: que algú havia arribat a empassar-se aquella aigua verda repugnant. Mentre corria m'imaginava perfectament com la gent de la granja se la bevia, podia veure com obrien la boca davant del got, allà, al costat de l'estany des d'on la mare em cridava, Tommy, Tommy!, cridava. Afanya't! Afanya't! S'està ofegant! I aleshores vaig córrer encara més de pressa, no notava ni que els peus em toquessin el cul, però ho feien, segur que els peus em tocaven el cul perquè jo no podia volar, hòstia, però pel camí de baixada a l'estany se'm van volatilitzar a sota meu perquè algú s'estava ofegant i la mare no sabia nedar.

Era un gos. El Lobo havia caigut a l'aigua. Vaig veure el seu cap fosc i els bigotis grisos que sobresortien a la superfície. Estirava el coll tant com podia. Feia cara de cansat, era un gos vell i el reuma li pesava tant a les potes que amb prou feines podia moure les articulacions. Tot i així, amb aquelles quatre potes entumides, cada dia feia el camí fins a casa l'Sletten per ensumar de prop si la seva gossa estava en zel. Trigava vint minuts d'anada i vint de tornada, i efectivament la gossa estava en zel, un parell de

cops l'any si fa no fa es posava en zel, com un rellotge, de fet totes les gosses quan tenen l'edat es posen en zel, però al Lobo li costava penes i treballs muntar-la per darrere, i no era gaire bonic de veure, no. A més a més, el Lobo ja estava sec, tothom ho sabia, per això a ningú no li vagava de fer-lo fora, ¿per què haurien de fer-ho? Per l'amor de Déu, deixeu que el gos es diverteixi una estona el poc temps que li queda de vida, deia l'Sletten.

Tenia una pistola en un calaix de la cuina, m'havia explicat el pare. L'Sletten.

La mare no sabia nedar però el Lobo, amb aquelles crosses que tenia per potes, tampoc. Vaig passar rabent al costat de la mare enfundada en el seu abric gris i vaig llançar-me de cap a l'estany. Durant la nit s'hi havia format una capa de gel que encara hi era; quan em vaig llançar a l'aigua, el meu voltant va cruixir igual que el pa cruixent. L'aigua era freda, molt freda. Vaig poder agafar-lo pel collar mentre intentava caminar dins l'aigua verda, tot i que no era fàcil moure's amb les sabates i la roba, el Lobo no tocava el fons, i jo tampoc. Tot relliscava i tot era llefiscós. Havia d'arrossegar el gos mentre nedava, de tant en tant provava de donar-me impuls amb la punta del peu com quan anava a natació, però no arribava i el Lobo tampoc podia ajudar-me. Ho intentava, però el seu cos era una àncora, un ruixó que havia d'estirar per l'aigua, i era un gos de pèl curt, o sigui que devia estar enravenat pel fred, a part de la rigidesa de vell, pobra bèstia. Jo era un nen aleshores, el Lobo tenia més anys que jo, però no havíem sigut mai amics. Jo el veia com un llepaculs, un dropo molt astut sempre amb ganes de follar, ¿i què collons hi venies a fer a l'estany, li vaig dir, tenies set, Lobo? En realitat me l'estimava, aquell gos, no hauria passat ni un sol dia sense ell, ¿però per què has vingut aquí a beure aigua, Lobo?, li deia, ¿tanta set tenies?, ¿tan lluny estaves de casa?

Per fi vaig tocar fons i vaig poder treure el gos fora de l'aigua, arrossegar-lo per la roca llisa de la vora de l'estany, allà on el pi doble s'erigia sobre les arrels llargues i nuoses. Les dents em van començar a petar amb fúria, tenia la sensació que em creixien dins la boca, i el Lobo es

va tombar sobre l'herba com si fos un gos de fusta fet de llistons. Respirava feixuc, amb esbufecs llargs i un xiulet al fons de la gola. Aviat deixaria anar l'últim alè, algun panteix més i llestos, no hi havia cap dubte, però el gos va continuar respirant i jo em vaig aixecar amb tot el pes de la roba xopa. Estava gelat. Tot era verd i llefiscós, el meu jersei blau tot moll estava ple de vetes verdes enganxifoses i a dins de la boca no m'hi cabia ni una dent més; la mare em va dir: *Ben fet, Tommy.*

El telèfon sonava al meu despatx. Tot just havia sortit del pàrquing i havia pujat amb l'ascensor fins a la novena planta del nou gratacels d'Oslo, a tocar del moll. Encara tenia en Jim al cap. La bossa gastada. El tabard. La gorra de llana fosca. Hi va haver una època en què sempre anava molt elegant, va ser el primer del barri a dur els cabells llargs, el primer a portar pantalons de campana i cintura baixa, tabard i mocador de coll. Un mariner de cabells llargs en terra ferma. Estava guapíssim.

Trucaven de la comissaria de policia d'Øvre Romerike. Vaig despenjar:

—¿Digui? Soc en Tommy.

Esbufegava una mica i només havia corregut un metre. Era perquè bevia massa. Segur.

—¿Podries venir a recollir el teu pare?

—Crec que el meu pare no és viu —vaig dir.

I aleshores el policia va fer:

—No és que l'home estigui gaire en forma, però no és mort. —¿Estàs segur que és el meu pare? —vaig dir—. ¿Com saps que és ell?

I el policia va contestar: —¿I qui pot ser si no?

Jo estava segur que el pare era mort. Vaig començar a calcular quina edat tindria. Setanta-cinc, potser. O més. Per tant, podia ser que fos viu, però em costava molt fer-me a la idea.

Aleshores vivíem a Mørk, era l'any 1966. El pare era escombriaire. Treballava amb el camió de les escombraries. Era l'home que anava dret a la plataforma, aferrat amb les mans enguantades a la barra del darrere, on la persiana rodona i lluent feia un espetec com la porta d'un escriptori gegantí en el moment d'abaixar-se, i el camió arrencava i pujava grinyolant quan el

pare saltava i corria cap als contenidors o pel voral on la gent deixava els cubells de les escombraries. Agafava aquells cubells de cent litres, quadrats i de metall, o els arrossegava per la grava, se'ls carregava a l'espatlla i buidava tota la brossa al camió, els tornava corrent al seu lloc i n'agafava uns altres. De vegades n'agafava dos de cop, un amb cada mà, se'ls carregava a les espatlles amb un moviment simètric i quan arribava al camió s'hi abocava enèrgicament, de manera que la brossa es precipitava passant-li a frec de les orelles. L'hi havia vist fer més d'una vegada. Havia de ser fastigós.

El pare mai no va arribar a volar tan alt com els xofers que anaven a la cabina brillant del camió, els que no el miraven per la finestra mentre ell s'esslomava a peu de carrer ni el miraven quan portava dos cubells alhora. Se'ls carregava un a cada espatlla i es convertia en l'home més fort del veïnat, tot sense públic. No, ni tan sols aleshores es molestaven a girar el cap i mirar per la finestra, sinó que s'inclinaven sobre el volant, amb les mans als genolls i mig endormiscats, esperant que el pare hagués tornat els cubells a lloc, s'hagués enfilat de nou a la plataforma i colpegés amb força la carrosseria brillant perquè el camió reprengués la marxa i avancés cinquanta, cent o dos-cents metres més fins als cubells següents. El pare tenia el carnet, però no el van deixar conduir mai. Mai no va volar tan alt.

Era un home amb un tors increïblement fort. Quan es reunien uns quants homes al vespre, competien amb qualsevol cosa que trobessin i aixecaven de tot: lleteres, pneumàtics, molts a la vegada, lloses, ferralla, els bíceps s'inflaven i es desinflaven amb la pell tibada a punt d'esquinçar-se, no el vencia ningú. Per això era estrany que no utilitzés els braços, o els punys, quan ens pegava. Però no, feia servir les cames, que també eren fortes, esclar, és lògic que tingués força a les cames de tant córrer amunt i avall amb els cubells a l'esquena.

Feia servir les botes. Ens clavava puntades de peu al cul. Algunes vegades feia un mal terrible i la Siri i les bessones s'ho passaven molt malament. No suportaven el dolor com jo, no tenien els músculs del cul tan forts per aguantar el cop de bota del pare. Però ell no feia discriminacions, tampoc de gènere. Ens pegava a tots quatre igual.